

**UCHWAŁA NR XXVI/266/2013
RADY POWIATU RACIBORSKIEGO**

z dnia 29 stycznia 2013 r.

w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zabytkami Powiatu Raciborskiego na lata 2013 – 2016.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1592 z późn. zm.) oraz art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.), po uzyskaniu pozytywnej opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach

**RADA POWIATU RACIBORSKIEGO
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program opieki nad zabytkami Powiatu Raciborskiego na lata 2013 – 2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Raciborskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

RADCA PRAWNY

PRZEWODNICZĄCY RADY

Maciej Markowicz

Adam Wajda

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 87 ust.1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.), Zarząd Powiatu sporządza na okres 4 lat Powiatowy program opieki nad zabytkami. Ponadto zapis art. 87 ust. 3 cytowanej wyżej ustawy mówi, iż Program ten, po uzyskaniu pozytywnej opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, przyjmuje Rada Powiatu.

Zatem w tym stanie prawnym i faktycznym, podjęcie niniejszej uchwały jest celowe i uzasadnione.

KIEROWNIK REFERATU
EDUKACJI, KULTURY
I SPORTU

Danuta Miensopust

WICESTAROSTA

Andrzej Chroboczek

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI POWIATU RACIBORSKIEGO NA LATA 2013-2016

Racibórz, 2012

Wstęp

„Dziedzictwo kulturowe stanowi dziś z jednej strony przedmiot ochrony, z drugiej zaś potencjał, który winien zostać wykorzystany dla przyszłego rozwoju”¹. Ogromną zaletą powiatu raciborskiego jest jego położenie geograficzne. Charakteryzuje się różnorodnością krajobrazu, bogactwem w obszary leśne oraz zdrową wodą i powietrzem. Bogate zasoby środowiska naturalnego sprzyjają rozwojowi turystyki.

Powiat Raciborski położony jest na pograniczu polsko - czeskim, którego wspólna wielowiekowa historia silnie oddziaływała na jego mieszkańców. Przez całe wieki kształtował się specyficzny synkretyzm kulturowy, niepowtarzalne wymieszanie tradycji i zwyczajów charakterystyczne dla ziemi morawsko – raciborskiej, w którego efekcie wykształciło się bogate dziedzictwo kulturowe. Coraz bardziej powszechna staje się świadomość potrzeby ochrony zabytków dla obecnych i przyszłych pokoleń wśród lokalnych społeczności. Aby odpowiednio dbać i chronić obiekty zabytkowe niezbędnym staje się posiadanie odpowiedniego zasobu wiedzy. Z tej właśnie przyczyny stworzenie powiatowego programu opieki nad zabytkami ma na celu dostarczenie i usystematyzowanie podstawowych informacji o sposobach skutecznej ochrony zabytków i zapewnieniu im odpowiedniej ekspozycji.

Na terenie powiatu mamy do czynienia nie tylko z zabytkami stanowiącymi pojedyncze obiekty w postaci budynków świeckich i sakralnych, ale także są to też większe chronione prawem obszary, takie jak: stare miasto Racibórz w ramach średniowiecznego założenia, zespół zamkowy z XIII/XIV wieku w Raciborzu, Stacja Kolei Wąskotorowej w Rudach wraz z całą infrastrukturą, zespół dworski w Samborowicach, zespół pałacowo – parkowy w Czerwięcicach, zespół pałacowo – parkowy w Jastrzębiu, czy park krajobrazowy z dworem z końca XIX wieku w Rzuchowie.

Do grupy najciekawszych zabytków Powiatu Raciborskiego niewątpliwie należą pozostałości średniowiecznych murów obronnych oraz bardzo liczne stanowiska archeologiczne rozsiane po całym obszarze Powiatu, zwłaszcza w jego południowej i zachodniej części. Obejmują one okres od epoki kamienia po stanowiska wczesnośredniowieczne, co stanowi dowód atrakcyjności opisywanego obszaru pod względem zasiedlenia.

Zabytki stanowią świadectwo naszej historii i to jak się do nich odnosimy wiele mówi o naszej świadomości historycznej, utożsamianiu się z własną przeszłością oraz przeszłością otoczenia, w którym przyszło nam żyć.

Program opieki nad zabytkami powiatu raciborskiego stanowi podstawę do stworzenia możliwości współpracy między powiatem i gminami oraz

¹ Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” na lata 2004-2013, Warszawa 2004, s. 41.

właścicielami zabytków w celu jak największej dbałości o nasze wspólne dziedzictwo kulturowe.

1. Podstawa prawna opracowania.

W polskim ustawodawstwie zagadnienia związane z zabytkami i ich ochroną regulują następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - prawo budowlane (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn.zm.).
- 2) Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn.zm.)
- 3) Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn.zm.).
- 4) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. , Nr 142, poz. 1592 z późn.zm.).
- 5) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn.zm.).
- 6) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2012 r., poz. 647 z późn.zm.).
- 7) Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz.1568 z późn.zm.).
- 8) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn.zm.).

Rozporządzenia:

- 1) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. *w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków* (Dz. U. Nr 30, poz. 259).
- 2) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 1 kwietnia 2004 r. *w sprawie nagród za odkrycie lub znalezienie zabytków archeologicznych* (Dz. U. Nr 71, poz. 650).
- 3) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 12 maja 2004 r. *w sprawie odznaki "Za opiekę nad zabytkami"* (Dz. U. Nr 124, poz. 1304 z późn.zm.).
- 4) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. *w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych* (Dz. U. Nr 212, poz. 2153).
- 5) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 27 lipca 2011 r. *w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych* (Dz. U. Nr 165, poz. 987).

2. Cele programu opieki nad zabytkami w świetle ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 poz. 1568 z późn.zm.).

„Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Raciborskiego na lata 2012 – 2015” został opracowany celem realizacji zapisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568 z późn.zm.). Ustawa wprowadza obowiązek sporządzania programów opieki nad zabytkami przez samorządy - zarówno na szczeblu wojewódzkim, powiatowym, jak i gminnym. Zgodnie z art. 87 cytowanej wyżej ustawy Zarząd Powiatu sporządza na okres 4 lat powiatowy program opieki nad zabytkami, który po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków przyjmuje Rada Powiatu. Następnie dokument ten jest ogłaszany w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Z realizacji tegoż programu Zarząd Powiatu sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia Radzie Powiatu.

Szczegółowe cele powiatowego programu opieki nad zabytkami zawarte są w art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i należą do nich:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

3. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego.

3.1. Założenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Opracowanie krajowego programu ochrony jest ustawowym obowiązkiem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Głównymi tezami tego programu są: ocena stanu zachowania zabytków, ocena stanu służb konserwatorskich, ocena stanu opieki nad zabytkami oraz stanu uregulowań prawnych. Najważniejsze dla ochrony dziedzictwa jest stworzenie wykładni porządkującej sferę ochrony poprzez wskazanie zasad postępowania konserwatorskiego:

- 1) zasada „*primum non nocere*” (z łac. *po pierwsze nie szkodzić*),
- 2) zasada maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych),
- 3) zasada minimalnej niezbędnej ingerencji (powstrzymywania się od działań niekoniecznych),
- 4) zasada zgodnie z którą usuwać należy to (i tylko to), co na oryginał działa niszcząco,
- 5) zasada czytelności i odróżnialności ingerencji,
- 6) zasada odwracalności metod i materiałów,
- 7) zasada wykonywania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą i na najwyższym poziomie.

Wymienione zasady dotyczą i winny obowiązywać nie tylko konserwatorów zajmujących się technologiczną stroną restauracji dzieł sztuki, konserwatorów – architektów lub urbanistów, archeologów, właścicieli zabytków, ale również pracowników urzędów konserwatorskich czy też pracowników samorządów, zwłaszcza w zakresie opiniowania i przyznawania środków na realizację programów i projektów związanych z ochroną zabytków.

3.2. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013.

Narodowy Program Kultury "Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego".

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013 przyjęta została przez Radę Ministrów w dniu 21 września 2004 r., w ramach opracowywania strategicznych dokumentów programowych rozwoju społeczno gospodarczego państwa. Jest to rządowy dokument tworzący ramy dla nowoczesnego mecenatu państwa w sferze kultury, a przede wszystkim dla nowocześnie pojmowanej polityki kulturalnej, funkcjonującej w warunkach rynkowych, a także dla wspólnoty Polski z Unią Europejską. Głównym celem strategii jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju kulturalnego regionów w Polsce.

Dokumentem służącym wdrożeniu Narodowej Strategii Rozwoju Kultury w sferze materialnej spuścizny kulturowej Polski jest *Narodowy Program Kultury "Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego"*, którego celem jest poprawa stanu i dostępności zabytków poprzez:

- a) tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków,
- b) kompleksową rewaloryzację zabytków i ich adaptację na cele społeczne,
- c) zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości,
- d) tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych,
- e) promocję polskiego dziedzictwa kulturowego w Polsce i za granicą,
- f) wzmocnienie zasobów ludzkich w sferze ochrony zabytków,
- g) podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej dziedzictwa kulturowego,
- h) zabezpieczenie zabytków i archiwaliów przed nielegalnym wywozem za granicę.

3.3. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020.

Sejmik Województwa Śląskiego na posiedzeniu w dniu 4 lipca 2005 roku. Przyjął Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020. Uchwałą Nr III/47/1/2010 z dnia 17 lutego 2010 roku przyjęto Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, stanowiącą aktualizację Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020.

Celem aktualizacji Strategii było jeszcze silniejsze wpisanie regionu w światowe trendy związane z rozwojem gospodarki opartej na wiedzy, dyfuzją rozwoju poprzez ośrodki metropolitalne oraz podnoszeniem jakości życia przy uwzględnieniu wymogów wynikających z zasad zrównoważonego rozwoju.

Strategia jako narzędzie realizacji polityki rozwoju województwa jest konsensusem pomiędzy interesami poszczególnych aktorów regionalnych, różnymi celami rozwoju wszystkich partnerów, a także uwarunkowaniami zewnętrznymi i wewnętrznymi, które determinują działania prowadzone w regionie. Stanowi informację o prowadzonej polityce rozwoju zarówno dla mieszkańców regionu jak i dla innych partnerów: województw, administracji rządowej czy inwestorów chcących podjąć działania w regionie.

Znalazło to swoje odzwierciedlenie w zdefiniowanych priorytetach rozwoju województwa ukierunkowanych na:

- a) wzmocnianie metropolizacji regionu poprzez rozwój funkcji związanych z kulturą i nauką,
- b) powiązanie z przestrzenią europejską,
- c) powszechną dostępność do regionalnych usług publicznych o wysokim standardzie,

d) rozwój nowej gospodarki opartej na kreacji i absorpcji technologii.

Największe znaczenie dla dziedzictwa kulturowego ma cel strategiczny „Wysoka pozycja regionu w procesie kreowania rozwoju Europy”, który osiągnięty będzie przez realizację celów operacyjnych, w tym celu operacyjnego jakim jest „Kreowanie pozytywnego wizerunku regionu”.

Do głównych typów działań w zakresie tego kierunku zaliczyć należy m.in.:

- a) prowadzenie kampanii promocyjnych skierowanych na zewnątrz regionu, m.in. do turystów, inwestorów, i ogólnych kampanii wizerunkowych,
- b) tworzenie sprawnego systemu informacji regionalnej,
- c) wdrożenie spójnej strategii promocji regionu, w tym promocji gospodarczej,
- d) promocję markowych produktów regionalnych, zabytków, terenów o wysokich walorach przyrodniczych i turystycznych, oferty inwestycyjnej,
- e) organizację imprez i wydarzeń kulturalnych, sportowych czy gospodarczych o zasięgu europejskim.

3.4. Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Śląskim na lata 2010-2013.

Celem głównym opracowania Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami jest poprawa stanu zachowania zabytków oraz włączenie zabytków w rozwój gospodarczy i społeczny województwa z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju.

Program realizuje między innymi cele określone w art. 87 ust. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

3.5. Gminna ewidencja zabytków.

Do obowiązkowych działań podejmowanych w zakresie prowadzenia polityki ochrony i opieki nad zabytkami należy rozpoznanie istniejących zasobów dziedzictwa kulturowego. Opracowanie wszelkiego rodzaju koncepcji, wytycznych, projektów rewaloryzacji czy też planów adaptacji i przekształceń obiektów zabytkowych, powinny uprzedzać działania ewidencyjne.

Podstawowym obowiązkiem gmin w zakresie opieki nad zabytkami jest prowadzenie Gminnych Ewidencji Zabytków.

Zgodnie z art. 22 ust 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną

ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

Samo ujęcie obiektu w gminnej ewidencji zabytków nie jest formą prawnej ochrony zabytku jak w przypadku wpisu do rejestru zabytków. Jednak dla obiektu uwzględnionego w gminnej ewidencji zabytków istnieje obowiązek uzgodnienia przez właściwy organ architektoniczno – budowlany z organem konserwatorskim pozwolenia na budowę lub rozbiórkę takiego obiektu.

4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego.

4.1. Strategia Rozwoju Powiatu Raciborskiego na lata 2008-2015.

Strategia Rozwoju Powiatu Raciborskiego określa kierunki rozwoju powiatu i przyjęta została przez Radę Powiatu Raciborskiego w 2008 r.

Jego realizacja zostanie osiągnięta przez organizację pól głównych, jakimi są:

- Powiat Raciborski – otwarty na rozwój,
- Powiat Raciborski – Zielona Oaza Kultur,
- Powiat Raciborski – bezpieczny i przyjazny.

W zakresie ochrony zabytków realizowane jest pole „Powiat Raciborski – Zielona Oaza kultur”, które koncentruje się na stworzeniu warunków do pełniejszego wykorzystania potencjału Powiatu w zakresie turystyki i rekreacji tkwiącego w obecnym tu wielowiekowym dziedzictwie kulturowym Górnego Śląska oraz bogactwie środowiska przyrodniczego. W ramach tego pola został określony cel strategiczny pn.: „Umocowanie pozycji Ziemi Raciborskiej jako historycznej stolicy Górnego Śląska”, którego kierunkami działania są:

- a) Ochrona zabytków powiatu raciborskiego,
- b) Kreowanie wizerunku Ziemi Raciborskiej jako kolebki dziedzictwa kulturowego Górnego Śląska.

5. Zadania samorządu z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego.

Poza obowiązkiem opracowania powiatowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz prowadzenia sprawozdawczości w jego zakresie organ stanowiący powiatu może udzielić dotacji na prace

konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

Zadaniem własnym jednostki samorządu terytorialnego jest sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada. Zadaniem starosty jest ustanawianie, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, społecznego opiekuna zabytków.

Starosta, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie.

Ponadto zadania Powiatu z zakresu kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami wpisane są w art. 4 ust. 1, pkt 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. DZ. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1592, z późn.zm.).

6. Wykaz obiektów znajdujących się na terenie powiatu raciborskiego - wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych (oznaczonych literą A), rejestru zabytków ruchomych (oznaczonych literą B) oraz rejestru zabytków archeologicznych (oznaczonych literą C), województwa śląskiego.

Jednostka administracyjna	Adres	Obiekt	Data wpisu do rejestru zabytków	Numer rejestru Zbytków
GMINA KORNOWAC				
Kornowac Rzuchów	ul. Rybnicka 66	Park krajobrazowy wraz z dworem z 1888 roku, usytuowany na północ od zabudowań wsi. Granice ochrony obejmują całość założenia – dwór wraz z parkiem	17.02.1981r.	A/1279/81
Kornowac Pogrzebień	ul. Brzeska 9	Pałac Baildonów wzniesiony w latach 1885-1887 w stylu historyzmu (w tzw. włoskim stylu willowym). Granice ochrony obejmują budynek w obrysach murów zewnętrznych	27.07.2006r.	A/179/06
GMINA KRZANOWICE				
Krzanowice Borucin	ul. Kopernika 65	Spichlerz z XIX wieku, drewniany	31.12.1998r.	A/1704/1814/98
Krzanowice Borucin		Grodzisko średniowieczne – stanowisko 2 datowane na XIII wiek	31.12.1998r.	A/1705/214/98
Krzanowice Krzanowice		Kościół parafialny pw. św. Wacława z lat 1914-1915, neobarokowy z wieżą	10.08.1983r.	A/1304/83

Krzanowice Krzanowice		Kościół filialny św. Mikołaja		A/Op-615/59
Krzanowice Krzanowice		Stanowisko archeologiczne – cmentarzysko kultury pól popielnicowych, okres od schyłku II okresu brązu po okres halsztacki C włącznie	5.06.1985r.	A/1333/85
Krzanowice Wojnowice		Kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego z 1795 roku, murowany		A/Op-614/59
Krzanowice Pietraszyn	ul. Trulleya	Kaplica Świętej Barbary z 1884 roku		A/239/09
GMINA KRZYŻANOWICE				
Krzyżanowice Bieńkowice		Kościół parafialny pw. Wszystkich Świętych	31.12.1998r.	A/1706/153/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Plebania kościoła parafialnego pw. Wszystkich Świętych		A/Op-1877/66
Krzyżanowice Bieńkowice	ul. Pomnikowa 35	Spichlerz z XIX wieku, drewniany	31.12.1998r.	A/1707/1810/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę kamienia. Znajduje się około 150 metrów na północny zachód od wsi, po zachodniej stronie drogi Bieńkowice – Sudół, w pobliżu kapliczki przydrożnej.	31.12.1998r.	C/1708/110/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się około 500 metrów na północny zachód od wsi, około 150 metrów od drogi Bieńkowice – Sudół.	31.12.1998r.	C/1709/111/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu i okres wczesnośredniowieczny. Znajduje się około 400 metrów od wiaduktu kolejowego i około 200 metrów na zachód od rzeki Psiny, na łąkach.	31.12.1998r.	C/1710/112/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się w północnej części gruntów wsi, około 1 km na północ od zabudowań i około 400 metrów na wschód od wzniesienia 197,4.	31.12.1998r.	C/1711/113/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu i okres średniowieczny. Znajduje się około 1000 metrów na	31.12.1998r.	C/1712/114/98

		północny zachód od wsi, pomiędzy szosą Racibórz – Bieńkowice a drogą polną Bieńkowice – Wojkowice, na wschodnim stoku wzniesienia 227,8.		
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się na polu położonym około 1000 metrów na wschód od drogi Sudół - Bieńkowice i około 100 metrów na północny wschód punktu wysokościowego 195,3.	31.12.1998r.	C/1713/115/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu i okres średniowieczny. Znajduje się na polu ornym, usytuowanym w odległości około 1600 metrów na wschód od drogi wiejskiej Bieńkowice – Wojkowice.	31.12.1998r.	C/1714/116/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się około 1700 metrów na północny zachód od wsi, pomiędzy szosą Bieńkowice – Racibórz, a drogą wiejską Bieńkowice – Wojkowice.	31.12.1998r.	C/1715/117/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu oraz na epokę brązu i okres halsztacki epoki żelaza (kultura łużycka). Znajduje się w odległości około 2 km na północny zachód od wsi, pomiędzy szosą Bieńkowice – Racibórz, a drogą wiejską Bieńkowice – Wojkowice, około 150 metrów na północ od punktu wysokościowego 227,8.	31.12.1998r.	C/1716/118/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu, okres wpływów rzymskich i okres średniowieczny. Znajduje się około 950 metrów na północny zachód od wsi i około 250 metrów na zachód od drogi Sudół – Bieńkowice.	31.12.1998r.	C/1717/119/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się na krawędzi doliny Odry, około 250 metrów na wschód od drogi Sudół Bieńkowice i około 150 metrów na południe od punktu wysokościowego	31.12.1998r.	C/1718/120/98

		197,4.		
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu i okres średniowiecza. Znajduje się około 800 metrów na wschód od drogi Racibórz – Bieńkowice i około 200 metrów na północ od punktu wysokościowego 197,5.	31.12.1998r.	C/1719/121/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę paleolitu i neolitu. Znajduje się na terenie żwirowni, która jest najdalej na zachód wysunięta odkrywką w grupie wywierzysk żwiru i piasku, nad rzeką Cyną w Bierkowicach.	31.12.1998r.	C/1720/122/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się między szosą Racibórz – Bieńkowice a torem kolejowym, w odległości około 1200 metrów na północ od wsi i około 600 metrów na wschód od szosy.	31.12.1998r.	C/1721/123/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się na północny wschód od wsi, pomiędzy rzeką Cyną i rzeką Psina, na zachód od toru kolejowego.	31.12.1998r.	C/1722/124/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę brązu, halsztat - kultura łżycka.	31.12.1998r.	C/1723/125/98
Krzyżanowice Bolesław		Spichlerz nr 46 z XIX wieku, drewniany	31.12.1998r.	A/1724/1813/98
Krzyżanowice Bolesław		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się około 850 metrów na południowy zachód od wsi, na południowo - wschodnim stoku wzniesienia 241,3, obrzeżającego od południa dolinę rzeki Cyny	31.12.1998r.	C/1725/130/98
Krzyżanowice Bolesław		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się na zachodnim stoku doliny, w której leży wieś Bolesław, około 350 metrów na zachód od wsi.	31.12.1998r.	C/1726/131/98

Krzyżanowice Bolesław		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się na wysokim brzegu doliny rzeki Cyny, około 770 metrów na zachód od południowo - zachodnich zabudowań wsi, około 750 metrów na południe od drogi Bolesław - Borucin, na wschodnim stoku wzniesienia 236,3	31.12.1998r.	C/1727/132/98
Krzyżanowice Bolesław		Osada datowana na młodszy okres epoki kamienia i na epokę brązu (neolit, kultura łużycka). Usytuowana w rejonie żwirowni, na wysokim brzegu doliny rzeki Cyny na południe od drogi Bolesław - Borucin, na stoku wzniesienia 236,3	31.12.1998r.	C/1728/133/98
Krzyżanowice Bolesław		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Usytuowane na wschód od północnego krańca wsi, na wysokim brzegu doliny rzeki Cyny, na południe od drogi Bolesław - Tworków.	31.12.1998r.	C/1728/134/98
Krzyżanowice Bolesław		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę żelaza i okres halsztacki epoki żelaza (kultura łużycka). Usytuowane na wysokim brzegu doliny rzeki Cyny, na południe od drogi Bolesław - Tworków, w rejonie żwirowni.	31.12.1998r.	C/1730/135/98
Krzyżanowice Chałupki		Założenie pałacowo - parkowe	31.12.1998r.	A/1731/342/98
Krzyżanowice Krzyżanowice		Kościół parafialny pw. św. Anny	31.12.1998r.	A/1732/150/98
Krzyżanowice Krzyżanowice		Założenie pałacowo - parkowe (przy zabytkowym pałacu wpisanym do rejestru zabytków) w granicach zachowanych historycznych założeń	31.12.1998r.	A/1733/1043/98
Krzyżanowice Owsiszcze		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę kamienia. Znajduje się około 300 metrów od północnego skraju wsi, około 400 metrów na zachód od drogi polnej Owsiszcze - Bolesław, na paśmie znacznych wzniesień rozpościerających się nad doliną rzeki Psiny.	31.12.1998r.	A/1734/1043/98
Krzyżanowice Rudyszwałd		Wyposażenie kościoła parafialnego pw. Trójcy Świętej	07.11.1972r.	B/Op-610/1-6/72

Krzyżanowice Tworków		Kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła z 1691 roku, murowany	31.12.1998r.	A/1735/151/98
Krzyżanowice Tworków		Kaplica św. Urbana z lat 1772 – 1779, murowana		A/Op-620/59
Krzyżanowice Tworków		Ruina zamku	31.12.1998r.	A/1736/747/98
GMINA KUŹNIA RACIBORSKA				
Kuźnia Raciborska Miasto	ul. Kościelna	Kapliczka pw. św. Jana Nepomucena z i poł. XIX wieku	24.12.1997r.	A/1656/97
Kuźnia Raciborska Miasto	ul. Kozielska 4, wpisany jako nr 1	Dom z XIX wieku, murowany	23.02.1973r.	A/1737/98
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Juliusza Rogera 1	Kolumna z figurą NMP, prawdopodobnie dzieło Jana Baltazara Jandy z 1870 roku w stylu neobarokowym	23.06.2010r.	B/178/10
Kuźnia Raciborska Rudy		Kościół parafialny pw. NMP z poł. XIII wieku, przebudowany w XVIII wieku, przebudowany w XVIII wieku, murowany z wieżą	15.12.1997r.	A/1644/97
Kuźnia Raciborska Rudy		Zespół klasztorno – pałacowy wraz z parkiem z lat 1671 – 1680	15.12.1997r.	A/1643/97
Kuźnia Raciborska Rudy		Dęby rosnące w parku podworskim nad stawem	30.01.1950r.	A/221/50
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Raciborska 10	Szpital Sióstr św. Franciszka - „szpitalik Rogera” z 1858 roku, historyzm z elementami neogotyku angielskiego, granice ochrony obejmują cały budynek	31.05.1991r.	A/1425/91
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Wyposażenie Kaplicy Mariackiej w kościele parafialnym pw. WNMP, w tym polichromia sklepienia, dekoracja stiukowa, ołtarz, posągi archaniołów, obrazy, portal i krata	30.06.1992r.	B/617//92
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Wyposażenie Kaplicy Świętego Krzyża w kościele parafialnym pw. WNMP, w tym, ołtarz, epitafia, malowidła ścienne	30.06.1992r.	B/618/92
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Wyposażenie Kaplicy św. Jana Nepomucena w kościele parafialnym pw. WNMP, w tym kopia kaplicy, ołtarz przyścienny	30.06.1992r.	B/619/92
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. WNMP, w tym ołtarze boczne, płyty nagrobne, epitafium, ambona, chrzcielnica, kropielnica, obraz, portal główny	30.06.1992r.	B/620/92

Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Wyposażenie zakrystii i przedsionka do zakrystii pocysterskiego kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia NMP w Rudach, w tym portale, drzwi, lawaterz, lichtarze, fotel, konfesjonał, komoda i szafy	30.06.1992r.	B/621/92
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Cztery rzeźby autorstwa Jana Melchiora Oesterreicha znajdujące się w pocysterskim kościele parafialnym pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP w Rudach, przedstawiające św. Jana Chrzcziciela, św. Jana Ewangelistę lub św. Józefa, Aarona i Mojżesza	30.06.1992r.	B/622/92
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Naczynia liturgiczne w kościele parafialnym pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP oraz na plebani tego kościoła	30.04.1992r.	B/640/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Zespół stacyjny kolei wąskotorowej – dawny dworzec, budynek lokomotywowni, budynek szatni i dyspozytorni i budynek warsztatów	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Linia kolei wąskotorowej Bytom-Karb-Markowice na odcinku Nieborowie-Rudy	01.03.1993r.	A/1477/92
Kuźnia Raciborska Rudy		Linia kolei wąskotorowej Bytom-Karb-Markowice na odcinku Rudy - Markowice	01.03.1993r.	A/1476/92
Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – zespół zabudowań stacyjnych w Rudach	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – budynek dworcowy w Rudach	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – budynek gospodarczy zespołu stacyjnego w Rudach	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – budynek wagonowni, obecnie lokomotywowni zespołu stacyjnego w Rudach dworcowy w Rudach	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – budynek kuźni zespołu stacyjnego w Rudach	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – budynek warsztatów, lokomotywowni i biurowy zespołu stacyjnego w Rudach	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – budynek biurowy, obecnie szatnia i dyspozytornia w Rudach	01.03.1993r.	A/1476/93

Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – budynek szopy wagonowej, obecnie stolarni, magazynu i warsztatów zespołu stacyjnego w Rudach	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Paproć		Kolej wąskotorowa – budynek dworca stacji Paproć 3	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Paproć		Kolej wąskotorowa – budynek gospodarczy stacji Paproć 3	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Kuźnia Raciborska		Budynek kościoła cmentarnego pw. św. Marii Magdaleny, wzniesiony w latach 1880-1884 w stylu neogotyckim z elementami neoromańskimi	27.05.2011r.	A/341/11
Kuźnia Raciborska Kuźnia Raciborska	ul. Kozielska	Budynek nadleśnictwa		
Kuźnia Raciborska Turze		Młyn wodny z XVII wieku, drewniany (nie istnieje – formalnie obiekt jest zarejestrowany)	31.12.1998r.	A/1738/45/98
GMINA NĘDZA				
Nędza Górki Śląskie		Grodzisko wczesnośredniowieczne z XII wieku	31.12.1998r.	C/1739/100/98
Nędza Nędza		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu w południowej części wsi, na terenie rzeki Suminy – około 250 m. na wschód od wylotu szosy do Babic, w pobliżu skrzyżowania dróg polnych, młodszy okres epoki kamieni (neolit) sprzed 6 000 – 3 700 lat, epoka brązu – kultura łużycka – sprzed około 3 000 lat	31.12.1998r.	A/1740/91/98
Nędza Nędza		Grodzisko wczesnośredniowieczne	31.12.1998r.	C/1741/289/98
Nędza Nędza		Osada z okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza (sprzed 2 000 – 1 600 lat) na wysokiej, lewo-brzeżnej terasie rzeki Suminy, na terenie zajęтым przez parcele budowlane, około 200 metrów na zachód od drogi prowadzącej do Roszarni	31.12.1998r.	A/1742/380/98
Nędza Nędza		Dworzec kolejowy przy ul. Gliwickiej 46	01.03.1993r.	A/1476/92
Nędza Markowice		Domek myśliwski w rezerwacie Łęczczok z 1781 roku	31.12.1998r.	A/1743/974/98

GMINA PIETROWICE WIELKIE				
Pietrowice Wielkie Gródczanki		Dwór z XVIII/XIX wieku, klasycystyczny, murowany z cegły, dwukondygnacyjny, brak określenia granic ochrony konserwatorskiej	29.12.1995r.	A/1575/1042/95
Pietrowice Wielkie Kornice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu (stan. A) neolit	31.12.1998r.	A/1744/94/98
Pietrowice Wielkie Kornice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu (stan. B) na terenie rzeki Psiny – około 450 metrów na zachód od majątku, paleolit, neolit, średniowiecze	31.12.1998r.	A/1745/95/98
Pietrowice Wielkie Kornice		Stanowisko archeologiczne (osada neolityczna)		A/Op-417/75
Pietrowice Wielkie Krowiarki		Pałac	31.12.1998r.	A/1746/168/98
Pietrowice Wielkie Krowiarki		Park w Krowiarkach	03.03.1949r.	152/49
Pietrowice Wielkie Krowiarki		Pałac i mauzoleum w Krowiarkach	20.03.2009r.	A/238/09
Pietrowice Wielkie Krowiarki		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu (stan. B) neolit	31.12.1998r.	C/1747/97/98
Pietrowice Wielkie Krowiarki		Stanowisko archeologiczne (stan. A) epoka kamienia, epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny i średniowieczny	31.12.1998r.	C/1748/96/98
Pietrowice Wielkie Lekartów		Kaplica pw. św. Urbana z 1820 roku, murowana	31.12.1998r.	A/1749/1817/98
Pietrowice Wielkie Maków		Kościół parafialny pw. św. Jana Chrzyciela, murowany		A/Op-619/59
Pietrowice Wielkie Maków		Osada (stan. A) datowana na młodszą epokę kamienia		C/Op-394/75
Pietrowice Wielkie Maków		Osada – kultura łużycka (stan. E) datowana na młodszą epokę kamienia i epokę brązu		C/Op-395/75
Pietrowice Wielkie Maków		stanowisko archeologiczne (stan. B) datowana na starczą epokę kamienia		C/Op-413/75
Pietrowice Wielkie Maków		Osada wielokulturowa (stan. C) datowana na młodszą epokę kamienia, okres lateński i wpływów rzymskich		C/Op-416/75

Pietrowice Wielkie Pawłów		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu – kultura łużycka, okres wpływów rzymskich – datowane na epokę brązu		C/Op-398/75
Pietrowice Wielkie Pietrowice Wielkie		Kościół odpustowy, filialny pw. Świętego Krzyża, drewniany	31.12.1998r.	A/1750/93/98
Pietrowice Wielkie Pietrowice Wielkie		Osada neolityczna – kultura pucharów lejkowatych	31.12.1998r.	A/1751/24/98
Pietrowice Wielkie Samborowice		Osada wielokulturowa (stan. B) neolit, okres lateński		C/Op-387/74
Pietrowice Wielkie Samborowice		Osada (stan. D) młodsza epoka kamienia		C/Op-388/74
Pietrowice Wielkie Samborowice		Osada wielokulturowa (stan. E) datowana m.in. na młodszą epokę kamienia		A/Op-389/74
Pietrowice Wielkie Samborowice		Osada wielokulturowa – okres kamienia, epoka brązu, kultura łużycka, okres rzymski (stan. G)		C/Op-403/75
Pietrowice Wielkie Samborowice		Osada wielokulturowa i cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej (stan. A i F) epoka kamienia, epoka brązu – kultura łużycka, okres lateński, okres wpływów rzymskich		C/Op-414/75
Pietrowice Wielkie Samborowice		Zespół dworski: - dwór z I poł. XIX wieku, przebudowany w ostatnich latach XIX wieku, bezstylowy z elementami neobaroku, - zespół zabudowań folwarcznych (oficyna, stodoła, mur z bramą), - relikty założenia parkowego, granice ochrony zaznaczono na mapce	03.09.1992r.	A/1495/92
GMINA RACIBÓRZ				
Racibórz Miasto		Stare miasto w ramach średniowiecznego założenia miasta między ulicami: Drewnianą, Reymonta, Podwale (dawniej Placem Żeromskiego), 3 Maja, Drzymały, Wojska Polskiego (dawniej Stalina) i Placem Wolności	17.12.1997r.	A/1669/97
Racibórz Miasto		Kościół filialny pw. św. Jakuba (dawniej Dominikanów), gotycki, brak określenia granicy ochrony	17.12.1997r.	A/1670/97
Racibórz Miasto		Kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, gotycki, brak określenia granicy ochrony	17.12.1997r.	A/1671/97

Racibórz Miasto	ul. Gimnazjalna 1	Dawny kościół Dominikanek pw. Ducha Świętego (obecnie Muzeum), murowany		A/613/59
Racibórz Miasto		Zespół zamkowy: - zamek z XII/XIV wieku, murowany, - kaplica z 1290 roku, murowana, - budynek bramny z XIII i XVI wieku, murowany, - pozostałości murów obronnych od strony zachodniej, - park	17.12.1997r.	A/1672/97
Racibórz Miasto	ul. Basztowa ul. Drzymały	Pozostałości obwarowań miejskich z XIV wieku: - wieża więzienna z XIV, XVI wieku, - fragment murów obronnych		A/649/59
Racibórz Miasto	ul. Drzymały	Mury obronne	17.12.1997r.	A/1673/97
Racibórz Miasto	ul. Basztowa	Baszta zachowanym fragmentem murów miejskich: - baszta z XVI wieku, murowana, - mur ceglany z XIV wieku	17.12.1997r.	A/1674/97
Racibórz Miasto	ul. Chłopska 1 u zbiegu z ulicą Józefa Lompy	Budynek obserwatorium geofizycznego, wzniesiony w 1928 roku przez firmę Chrisoph & Unmack z Niesky według projektu Konrada Wachtmana, w stylu modernizmu z cechami funkcjonalizmu Wpis do rejestru zabytków obejmuje budynek obserwatorium geofizycznego wraz z najbliższym otoczeniem w granicach działki	15.05.2010r.	A/304/10
Racibórz Miasto	ul. Chopina 12	Budynek muzeum koniec XIX wieku murowany, tynkowany w stylu historyzmu, granice ochrony obejmują cały obiekt	13.01.1983r.	A/1295/83
Racibórz Miasto	ul. Londzina 38	Budynek Domu Kultury „Strzecha” z końca XIX wieku w stylu eklektycznym, granice ochrony obejmują cały obiekt	30.12.1994r.	A/1568/94
Racibórz Miasto	ul. von Eichendorffa 14	Zespół budynków zakładu karnego z lat 1845 – 1850, w stylu neogotyckim, architekt Buss cały zespół w ramach otaczającego go muru	21.12.1992r.	A/1509/92
Racibórz Miasto	ul. Lecznicza 7	Dom mieszkalny (dawny szpital) z XIX wieku, murowany	17.12.1997r.	A/1675/97
Racibórz Miasto	ul. Nowa 29	Budynek sądu z lat 1823 – 1826, klasycystyczny, projekt K. F. Schinkla, murowany	17.12.1997r.	A/1676/97

Racibórz Miasto	ul. Stefana Batorego 4 (róg ul. Podwale)	Kamienica około 1900 roku częściowo zmodernizowana, secesyjna, granice ochrony obejmują cały budynek	30.04.1993r.	A/1522/93
Racibórz Miasto	ul. Chopina 16	Naróżny dom (usytuowany w pierzei ul. Chopina i zaułka łączącego ul. Chopina z ul. Długą) z trzeciej ćwierci XIX wieku, przebudowany w latach późniejszych, w stylu eklektycznym, granice ochrony obejmują cały budynek	30.04.1993r.	A/1523/93
Racibórz Miasto	ul. Londzina 8	Budynek mieszkalny z około 1890 roku, eklektyzm, granice ochrony obejmują cały budynek	30.12.1991r.	A/1450/1991
Racibórz Miasto	ul. Londzina 10 (róg ul. Stalmacha)	Budynek mieszkalny wraz z oficyną z lat 1897 – 1909, eklektyczny, z dobrze zachowanym detalem architektonicznym, granice ochrony obejmują cały budynek	30.12.1991r.	A/1451/91
Racibórz Miasto	ul. Londzina 17	Budynek mieszkalny z I poł. XIX wieku, bez wyraźnych cech stylowych, granice ochrony obejmują cały budynek	30.12.1991r.	A/1452/91
Racibórz Miasto	ul. Londzina 19	Budynek mieszkalny z I poł. XIX wieku, bez wyraźnych cech stylowych, granice ochrony obejmują cały budynek	26.07.1991r.	A/305/10
Racibórz Miasto	ul. Londzina 45 (dawniej 47)	Dawny zajazd biskupi – dom połowa XIX wieku, murowany, granice ochrony obejmują cały budynek	17.12.1997r.	A/1677/97
Racibórz Miasto	ul. Ogrodowa 15	Kamienica z okresu między 1906 – 1909, projekt Paula Kuhnerta, częściowo zmodernizowana, secesyjna, granice ochrony obejmują cały budynek	30.04.1993r.	A/1520/93
Racibórz Miasto	ul. Ogrodowa 23	Kamienica z około 1910 roku, częściowo zmodernizowana, secesyjna, granice ochrony obejmują cały budynek	30.04.1993r.	A/1521/93
Racibórz Miasto	ul. Podwale 15	Budynek mieszkalny z przełomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XIX wieku w stylu eklektycznym, granice ochrony obejmują cały budynek	30.03.1992r.	A/1456/92
Racibórz Miasto	Plac Władysława Jagiełły 3	Budynek z lat 1886 – 1894 w stylu neogotyckim,	29.12.1995r.	A/1620/95
Racibórz Miasto	ul. Wojska Polskiego 24	Budynek dawnego sądu z lat 1889 – 1892 w stylu neorenesansu niderlandzkiego, granice ochrony obejmują cały budynek	29.12.1995r.	A/1619/95

Racibórz Miasto	ul. Zamkowa 2	Budynek dawnej przystani żeglarskiej z końca XIX wieku, granice ochrony obejmują cały budynek	29.12.1995r.	A/1618/95
Racibórz Miasto	ul. Zamkowa 13	Budynek dawnych koszar wojskowych z przełomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XIX wieku, w stylu neogotyckim, granice ochrony obejmują cały budynek	30.03.1992r.	A/1457/92
Racibórz Miedonia Miasto		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu, wielokulturowe, datowane na okres wpływów rzymskich, okres wczesnośredniowieczny i średniowieczny – zlokalizowane na wysokiej tarasie Odry, na południe od zabudowań byłego folwarku	17.12.1997r.	C/1679/97
Racibórz Obora Miasto		Cmentarzysko kurhanowe, ciałopalne, datowane na okres wczesnośredniowieczny	30.03.1998r.	C/1690/97
Racibórz Rynek		Kolumna Matka Boska Niepokalanie Poczęta, z lat 1725 – 1727, autorstwa Jana Melchiora Oesterreicha, późnobarokowa	30.12.1991r.	B/613/91
Racibórz Miasto	Plac Jana Długosza	Figura Święty Jana Nepomucn, z pierwszej połowy XVIII wieku, późnobarokowa, kamienna	30.12.1991r.	B/615/91
Racibórz Ostróg Miasto	Zbieg ulic Powstańców Śl., Gliwickiej i Arki Bożka	Budynek rzymskokatolickiego kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Jadwigi, wzniesiony w latach 1847-1877 w stylu neogotyckim oraz jego najbliższe otoczenie wraz z ogrodzeniem	11.02.2008r.	A/222/08
Racibórz Ocice Miasto	ul. Gdańska 70	Budynek kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Józefa, wzniesiony w latach 1937-1938 w stylu modernizmu wg projektu Felixa Hinza Hinssena. Wpis obejmuje budynek kościoła w obrysie murów zewnętrznych	31.01.2012r.	A/366/12
Racibórz Ocice Miasto	pomiędzy ul. Magdaleny i ul. Górską oraz przy ul. Chłopskiej (obok zabudowań obserwatorium geofizycznego)	Stanowisko archeologiczne wielokulturowe, datowane na epokę kamienia (paleolit środkowy, neolit)	30.03.1998r.	C/1691/97
Racibórz Ostróg Miasto		Stanowisko archeologiczne – nawarstwienie kulturowe miasta wczesnośredniowiecznego i średniowiecznego w rejonie zamku na Ostrogu	30.03.1998r.	C/1692/97

Racibórz Ostróg Miasto		Zespół kościoła parafialnego pw. św. Jana Chrzciciela: - kościół, - mur z bramami i stacjami Drogi Krzyżowej, - dwie kaplice przy kościele, - kaplica cmentarna murowana, - kaplica cmentarna drewniana	30.03.1998r.	A/1693/98
Racibórz Ostróg Miasto	skrzyżowanie ul. Bosackiej i Rudzkiej	Figura Święty Jan Nepomucen z 1733 roku, autorstwa Jana Melchiora Oesterreicha, późnobarokowa	30.12.1991r.	B/614/91
Racibórz Stara Wieś Miasto		Kościół parafialny pw. Matki Boskiej z XVIII wieku, barokowy, brak określenia granic ochrony	30.03.1998r.	A/1694/98
Racibórz Stara Wieś Miasto		Stanowisko archeologiczne – osada neolityczna		A/Op-1300/83
Racibórz Studzienna Miasto		Osada z epoki brązu (kultura łużycka) – stanowisko paleolityczne	30.03.1998r.	C/1695/97
Racibórz Sudół Miasto		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu, pochodzące z okresu neolitu – usytuowane w odległości około 500 metrów na wschód od wsi, pomiędzy drogą Studzienna – Sudół a rzeka Psiną	30.03.1998r.	C/1696/98
Racibórz Sudół Miasto		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu, pochodzące z okresu neolitu – usytuowane na wschód od wsi, pomiędzy drogą Studzienna – Sudół a rzeka Psiną	30.03.1998r.	C/1697/98
Racibórz Sudół Miasto		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu, pochodzące z okresu neolitu – usytuowane na wschód od wsi, pomiędzy drogą Studzienna – Sudół a rzeka Psiną	30.03.1998r.	C/1698/98
Racibórz Sudół Miasto		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu, pochodzące z okresu neolitu – usytuowane w odległości około 500 metrów na wschód od wsi, pomiędzy drogą Studzienna – Sudół a rzeka Psiną	30.03.1998r.	C/1699/98
Racibórz Sudół Miasto		Spichlerz nr 27 z XIX wieku, drewniano-murowany	30.03.1998r.	A/1700/98
GMINA RUDNIK				
Rudnik Brzeźnica		Ruina dworu z II poł. XVII wieku, murowany		A/Op-651/59
Rudnik Brzeźnica		Spichlerz dworski		A/1752/1815/98

Rudnik Brzeźnica		Osada wielokulturowa: - kultura łużycka (epoka brązu), - kultura celtycka (okres lateński), - średniowiecze		C/Op-399/75
Rudnik Czerwięcice		Zespół pałacowo – parkowy: - pałac z 1898 roku w stylu uproszczonego neoklasycyzmu, - park pałacowy, - stodoła, granice ochrony zaznaczono na mapce	15.11.1997r.	A/1650/97
Rudnik Gamów		Kościół parafialny pw. św. Anny, murowany		A/Op-621/59
Rudnik Gamów		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu (stan. A) neolit	31.12.1998r.	C/1759/90/98
Rudnik Grzegorzowice		Stanowisko archeologiczne wielokulturowe (neolit, epoka brązu, kultura łużycka)	31.12.1998r.	C/1754/93/98
Rudnik Jastrzębie		Zespół pałacowo – parkowy: - pałacyk z II poł. XIX wieku w stylu romantyzmu niemieckiego z elementami neogotyku angielskiego, - oficyna koniec XIX wieku z elementami neogotyku, - park o charakterze krajobrazowym XVIII wieku, granice ochrony zaznaczono na mapce	30.08.1991r.	A/1433/91
Rudnik Łubowice		Grodzisko kultury łużyckiej, cmentarzysko przeworskie i osada wczesnośredniowieczna (stan. 1 – A)	31.12.1998r.	C/1756/281/98
Rudnik Modzurów		Pałac z trzeciej ćwierci XIX wieku, murowany		C/Op-654/59
Rudnik Modzurów		Stanowisko archeologiczne wielokulturowe (stan. 1 – A) neolit, okres rzymski, okres wczesnośredniowieczny i średniowieczny	31.12.1998r.	A/1757/92/98
Rudnik Modzurów		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu (stan. 7 - A) w obrębie wsi – około 200 metrów na północny wschód od kościoła, pomiędzy szosą Modzurów – Szonowice z zabudowaniami neolit, okres wczesnośredniowieczny i średniowieczny	31.12.1998r.	A/1758/99/98
Rudnik Sławików		Kościół parafialny pw. św. Jerzego z 1846 roku, projekt J. Linke, murowany		A/Op-618/59
Rudnik Sławików		Cztery kaplice cmentarne z około połowy XIX wieku, murowane		A/Op-616/59
Rudnik Sławików		Ruina pałacu		A/Op-746/64

Rudnik Sławików		Osada wielokulturowa, neolit, epoka brązu – kultura łużycka, okres lateński i rzymski		A/Op-408/75
Rudnik Strzybnik		Spichlerz położony na terenie zespołu pałacowo – parkowego z 1815 roku, drewniany	31.12.1998r.	A/1759/1820/98

7. Kierunki działań dla realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami. Podział na obszary i zadania..

Kierunki działań w obszarze realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami są ściśle związane z celami tworzenia takich programów określonych w Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 162, poz.1568 z późn.zm.).

Realizacji celów powiatowego programu opieki nad zabytkami służyć będą następujące działania:

7.1. Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomych będących własnością powiatu; zabezpieczenie i utrzymanie tych obiektów oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystanie z nich w sposób zapewniający trwałe zachowanie ich wartości. Zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania obiektów zabytkowych.

Zadanie 7.1.1. Wykonanie prac renowacyjno – konserwatorskich na terenie Zamku Piastowskiego w Raciborzu. Ukończenie prac przy odbudowie dziedzińca zamkowego i renowacja Kaplicy Zamkowej p.w. św. Tomasza z Canterbury.

Dziedziniec zamkowy z widokiem na północne skrzydło mieszkalne Zamku Piastowskiego w Raciborzu
(z prawej strony wejście główne do Kaplicy Zamkowej)

Kaplica Zamkowa p.w. św. Tomasza Becketa z Canterbury

7.2. Dotacje celowe na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.

Dotyczy obiektów zabytkowych z terenu powiatu raciborskiego nie będących własnością powiatu, w szczególności obiektów architektury i budownictwa, zabytków ruchomych i zabytków archeologicznych (lista działań objętych dotacjami przedstawiona została w punkcie 6).

Zadanie 7.2.1. Zamieszczenie informacji o możliwości ubiegania się o taką dotację na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa i w innych mediach. Informowanie zainteresowanych o źródłach dofinansowania wraz z określeniem zasad udzielania przez powiat dotacji, jej kontroli i rozliczania.

7.3. Ustanawianie przez starostę na wniosek Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków społecznych opiekunów zabytków; cofanie ustanowienia społecznych opiekunów zabytków; prowadzenie listy społecznych opiekunów zabytków; wydawanie osobom fizycznym legitymacji społecznego opiekuna zabytków; wydawanie zaświadczeń osobom prawnym lub innym jednostkom organizacyjnym pełniącym funkcję społecznego opiekuna zabytków.

Zgodnie z art. 102 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz.1568 z późn.zm.) społecznym opiekunem zabytków może być osoba posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, niekarana, posiadająca wiedzę w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami.

Funkcję społecznego opiekuna zabytków może sprawować też osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej. Zadaniem społecznych opiekunów zabytków jest podejmowanie działań związanych z zachowaniem wartości zabytków i utrzymaniem ich w jak najlepszym stanie, upowszechnianie wiedzy o zabytkach oraz współdziałanie w tym zakresie ze Starostą oraz Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Zadanie 7.3.1. Współpraca ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w przedmiotowej sprawie.

7.4. Wydawanie przez starostę na wniosek Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków decyzji o zabezpieczeniu obiektów zabytkowych zagrożonych zniszczeniem lub uszkodzeniem w formie ustanowienia czasowego zajęcia do czasu usunięcia zagrożenia lub – o ile usunięcie zagrożenia nie jest

możliwe – wywłaszczenie tych obiektów na wniosek Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przez starostę na rzecz Skarbu Państwa lub gminy, na terenie której położony jest ten obiekt.

Zadanie 7.4.1. Ścisła współpraca ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w przedmiotowej sprawie.

7.5. Umieszczanie przez starostę w uzgodnieniu z Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na obiekcie zabytkowym nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków znaku informującego o tym, iż obiekt ten podlega ochronie.

Zadanie 7.5.1. Ustalenie ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków stanowiska w formie wydanej przez niego opinii o zamiarze oznakowania obiektów zabytkowych oraz umieszczeniu tych znaków na obiektach zabytkowych w powiecie.

Zadanie 7.5.2. Współpraca na wniosek zainteresowanych stron w zakresie utrzymania istniejących i wytyczanie nowych szlaków kulturowych. Współpraca z poszczególnymi gminami w zakresie oznakowania szlaków historycznie udokumentowanych – uzupełnienie oznaczenia cennych obiektów na istniejących szlakach lub w ich sąsiedztwie.

7.6. Ochrona dziedzictwa archeologicznego.

Zadanie 7.6.1. Respektowanie opinii i decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w wydawanych przez Starostę pozwoleniach na budowę w celu ochrony stanowisk archeologicznych i nawarstwień kulturowych.

7.7. Opracowanie i udostępnianie produktów turystycznych powiatu.

Zadanie 7.7.1. Promocja i dystrybucja wydawnictw wewnętrznych i zewnętrznych poświęconych dziedzictwu kulturowemu powiatu i znajdującym się na jego obszarze zabytkom.

Zadanie 7.7.2. Udział w cyklicznych imprezach: w wystawach, w targach promujących region (w tym dziedzictwo kulturowe materialne i niematerialne).

7.8. Wsparcie na wniosek zainteresowanych podmiotów przedsięwzięć samorządów gminnych związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej.

Zadanie 7.8.1. Wsparcie podejmowanego przez gminy zagospodarowania miejsc atrakcyjnych turystycznie, m. in. szlaków kulturowych, ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych, poszczególnych obiektów.

7.9. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony zasobów kulturowych i przyrodniczych.

Zadanie 7.9.1. Współpraca z organami samorządowymi, stowarzyszeniami oraz organizacjami pozarządowymi, działającymi w sektorach edukacji oraz kultury i sztuki w zakresie:

- edukacji dzieci i młodzieży,
- współorganizacji konkursów (literackich, historycznych, fotograficznych) poszerzających wiedzę uczniów na temat dziedzictwa kulturowego i jego ochrony,
- upowszechnianie kultury ze szczególnym nastawieniem na dzieci i młodzież,
- współorganizacji imprez mających znaczenie dla rozwoju kultury i integracji społeczności powiatu.

7.10. Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych w mediach.

Zadanie 7.10.1. Wydawanie niekomercyjnych, niskonakładowych, szeroko dostępnych i przystępnie opracowanych wydawnictw popularyzujących wiedzę o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu:

- drukowanych: przewodników, albumów, widokówek, folderów, map itp.,
- wykorzystujących inne techniki zapisu, np. płyty CD, DVD – prezentacja multimedialna,
- promowanie istniejących publikacji regionalnych,
- współpraca z organizacjami działającymi na rzecz promocji regionu w tym zakresie.

Zadanie 7.10.2. Stworzenie i udostępnienie komputerowej bazy danych o dziedzictwie kultury i zabytkach powiatu raciborskiego.

Zadanie 7.10.3. Bieżące aktualizowanie na stronach internetowych Powiatu zakładek poświęconych zabytkom i szeroko rozumianej kulturze. Współpraca w poszerzaniu tych zagadnień na różnych portalach.

8. Wdrażanie powiatowego programu opieki nad zabytkami. Monitoring działania programu.

8.1. Instrumenty prawne i instytucjonalne.

W realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami wykorzystane zostaną instrumenty ogólne – określone w programach rządowych i wojewódzkich, w tym w Krajowym Programie Opieki nad Zabytkami oraz w innych dokumentach o charakterze planistycznym i strategicznym, a także narzędzia i środki własne Powiatu Raciborskiego oraz partnerów uczestniczących w realizacji programu - Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, państwowych i samorządowych instytucji kultury, jednostek samorządu terytorialnego, kościołów oraz organizacji pozarządowych.

Powodzenie realizacji programu wymaga współdziałania Powiatu zarówno z jednostkami samorządu położonych na terenie powiatu gmin - Muzeum w Raciborzu, domy kultury, biblioteki, jak i organizacji pozarządowych spełniających istotną rolę w ochronie i popularyzacji dziedzictwa kulturowego.

8.2. Instrumenty finansowe.

System finansowania ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest dość skomplikowany. Najogólniej źródła finansowania tej sfery można podzielić na:

8.2.1. Źródła publiczne – budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, środki Unii Europejskiej, inne źródła zagraniczne, m.in.:

- a) Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (www.mkidn.gov.pl) w ramach programu operacyjnego „Dziedzictwo Kulturowe” realizowane przez 5 priorytetów:
 - ochrona zabytków
 - wspieranie działań muzealnych
 - kultura ludowa
 - ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą
 - ochrona zabytków archeologicznych.
- b) Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków (www.wkz.katowice.pl) - dotacje przyznawane są na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków na podstawie

wniosek złożony przez właścicieli, posiadaczy lub użytkowników zabytków.

Pomoc finansowa udzielana w formie:

- dotacji na prace przy zabytku planowane do wykonania w roku złożenia wniosku,
- refundacji kosztów poniesionych na prace przeprowadzone w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku

c) Samorząd Województwa Śląskiego (www.slaskie.pl) – budżet województwa śląskiego przewiduje środki na pomoc finansową ukierunkowaną na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. Są to dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.

8.2.2. Źródła prywatne - środki osób fizycznych, organizacji pozarządowych - stowarzyszeń, fundacji, kościelnych osób prawnych itp.

Finansowanie powiatowego programu opieki nad zabytkami będzie realizowane z wykorzystaniem środków z wielu źródeł. Będą to zarówno środki budżetowe jak i fundusze strukturalne, a także środki prywatne.

8.3. Monitoring działania programu.

Zgodnie z art. 87, ust. 5 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami za monitorowanie realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami odpowiada Zarząd Powiatu, który co dwa lata sporządza stosowne sprawozdanie i przedstawia je Radzie Powiatu.

W okresach czteroletnich Zarząd Powiatu sporządzi sprawozdanie oceniające realizację Programu. Sprawozdanie będzie udostępniane do publicznej wiadomości na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Raciborzu w zakładce Baza Rejestrów Urzędowych – Uchwały Rady Powiatu.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Adam Wajda